

Két évtized

Húsz esztendő, két évtized nem nagy idő; még csak nem is egy egész emberöltő. Történelmi korfordulók határain azonban egy-két évtized is sorsdöntő cezúraként ereszkedik a korszakok közé. Ilyenkor az esztendők is szárnyat kapnak és sokkal többet tárnak fel a népek, országok, a társadalom életéből, mint korábban évtizedek egész sora, sőt egy egész évszázad.

A szárnyrakapott esztendők jegyében határoztuk el az aránylag rövid időszaknak, a HID eddig megtett húsz évének megünneplését, éppen diadalmas népi forradalmunk 1954-es ünnepi esztendejében. Fel akarjuk jegyezni a HID történetét, mert úgy érezzük, hogy ennek a folyóiratnak élete és szerepe túlnő egy egyszerű, időszaki sajtótermék történetén és erősen összeforrt a haladó gondolat elterjedésével ezen a tájon már a második világháború előtti időszakban. A haladó eszmék elterjedésének, amelyeket a Kommunista Pártunk emelt magasra, Tito elvtárs kezében s amelyek diadala szocialista Jugoszláviában megvalósult. Fel akarjuk jegyezni mindezt, hogy erőt merítsünk a további munkára.

A HID különösen az 1936-1941 közötti időszakban nemcsak folyóirat volt, hanem mozgalmat is jelentett — mozgalmat, amely hasonlóan hazánk más tájain is fellángolt — mozgalmat, amely a maga éles antifasiszta irányzatával, a marx-lenini tanításon és az osztályharc eszméjén alapulva, elvégezte a differenciálódást a tömegek egy részében és sokakat tett alkalmassá az ellenállásra, harcra. A HID-gárdából is sok áldozatos harcos került ki a fasiszta megrohanás és népi forradalom óráiban. A folyóirat mindenkor „híd” tudott lenni a szláv és magyar dolgozók, a falu és a város között; híd a szláv és a magyar népi kultúra között, híd a múltból a jövőbe.

Mindezt elmondják az itt következő oldalakon a régi HID-gárda életbenmaradt tagjai; feljegyzik a hősök és martírok nevét is ebből a gárdából, feljegyzik a HID egész történetét. A szerkesztőség ugyanakkor az ünnepi számban a HID háborúelőtti szakaszából vett írásokkal illusztrálva, bemutatja a folyóirat akkori arculatát.

Az ünnepi órákban azonban necsak az emlékezés szólaljon meg. Necsak a régmúlt HID-at idézzük — beszéljünk az új HID-ről, mely a felszabadult hazában 1945 óta megszakítás nélkül megjelenik. Arról a folyóiratról, amelyet a diadalmas forradalom fontos, új őrhelyre állított a szocialista kultúra megvalósításáért vívott harcban. Ez a HID részben irodalmi és művészeti, részben kritikai és társadalomtudományi jellegével most már közel egy évtizede mint általános szocialista fejlődésünk egyik kulturális sajtóorgánuma végez nevelő, felvilágosító és esztetikai-gyönyörködtető feladatot a vajdasági magyar dolgozók körében. Ápolja az ittlakó népek kulturális közeledését, otthona a vajdasági magyar íróknak és művészeknek s társadalomtudományi síkon is kifejezője fejlődésünknek és haladásunknak.

A HID harcos szerepe távolról sem záródhatott le a diadalmas népi forradalommal: új helyzetben, új körülmények között küzdő folyóirata kell hogy maradjon

a szocialista demokrácia mind teljesebb megvalósulásának, a differenciálódást továbbra is el kell végeznie az osztályharc jegyében és főleg harcosszerve kell hogy legyen a ma művészetének.

A társadalmi közösség fokozott anyagi segítsége támogatja a HID ilyen eszmei célkitűzéseinek megvalósítását és lehetővé teszi, hogy a lap izléses köntösben, kibővült tartalommal a szocialista kultúra magyarnyelvű orgánuma legyen a Vajdaságban. A HID az igényesebb olvasórétegre támaszkodva részletesen, terjedelmesen és mélyrehatóan kell hogy feldolgozza, megvilágítsa mai életünk problémáit, tisztázza és helyére állítsa az úgynevezett kultúrörökség kérdését; fontos feladata marad a művészi alkotások közlése is. Mindehhez bizonyos közönségnevelő munkát is kell végeznie, kinevelnie azt az új olvasóréteget, amely a folyóiratot a jövőben fenn kell hogy tartsa. Ennek már mutatkoznak némi biztató jelei, bár éppen ez a folyamat a leglassúbb és az új HID legnehezebb problémája.

A HID elmúlt húsz esztendeje legyen az a nagy erkölcsi erő, amelyre támaszkodva a folyóirat a maga szerepét a jövőben betölti és teljesíti.

A HID szerkesztősége

HANGYA ANDRÁS:

Kifliárusok (pasztel)